

Bù sáng (EV)

Để có một bức ảnh rõ ràng với đủ các tông màu, có exposure đúng, nghĩa là phải có đủ lượng ánh sáng được thu vào phim hay image sensor. Điều này phụ thuộc vào độ nhạy sáng ISO và 2 yếu tố: tốc độ sập điều khiển khoảng thời gian mà ánh sáng chạy qua ống kính và kích cỡ của độ mở ống kính cho phép mức độ sáng. Bạn có thể điều khiển điều này một cách tự động hay bằng tay bằng cách chỉnh các thông số tương ứng.

Đo sáng:

Ngày nay gần như máy ảnh nào cũng có thiết bị đo sáng được thiết kế sẵn bên trong. Quay ống kính về phía đối tượng cần chụp và thiết bị đo sáng sẽ tự động tính toán mức độ sáng. Bạn có thể chấp nhận thiết lập của máy và chụp.

Nhiều ng thích ảnh của họ hơi tối một chút (vd: Sicily198x) nhiều ng khác thì lại thích ảnh sáng rõ ràng để có thể nhìn rõ vật chụp và mọi thứ xung quanh. Tuy nhiên về nguyên tắc, ánh sáng tốt là ảnh làm sao mà mắt nhìn tuyết trắng, cỏ xanh hay một con báo đen với đầy đủ chi tiết. Nếu tuyết mà màu xám, cỏ nhợt nhạt hay con báo đen thành con báo xám thì coi như bạn đã đo sáng sai.

Midtone:

Các thiết bị đo sáng của máy ảnh đã được lập trình sẵn để cho ra ánh sáng đúng của vùng midtone: là vùng mà ko quá sáng hay quá tối. Màu xám của tảng đá, vùng tối của tấm bê tông ví dụ thường là midtone. Một khuôn mặt rám nắng, cỏ xanh ... có thể coi gần như là midtone (tất nhiên là tương đối thôi tùy trường hợp). Rất nhiều trường hợp, bạn chụp cảnh mà bao gồm cả vùng sáng và vùng tối, vd như khi bạn chụp đồng cỏ xanh, ng mặc quần áo màu sắc và bầu trời hơi sáng một chút thì những cảnh như vậy sẽ được máy đo sáng tương đối chính xác. Tuy nhiên có những trường hợp mà đo sáng của máy ko cho ra một bức ảnh tốt. Ví dụ khi vật chụp chỉ toàn trắng hay đen: Khi nào mà bạn định chụp tấm hình chủ yếu vật chỉ trắng hay đen hay một vùng rất lớn rất sáng hay rất tối, hầu hết hệ thống đo sáng của máy ảnh sẽ cho ra kết quả ko như ý. Nếu bạn chụp ầu một cái ô tô màu đen, nó có thể sẽ bị xám, một thằng ng tuyết cũng có thể bị xám. Hay khi bạn chụp phong cảnh mà bầu trời rất sáng thì vùng nước ở dưới sẽ có thể bị tối vì đo sáng của máy cố gắng lấy ánh sáng trung bình theo midtone đã được lập trình sẵn. Trong những trường hợp như vậy, bạn ko nên dựa vào đo sáng của máy để có độ phơi sáng đúng cho tấm ảnh.

Cách đo sáng trong trường hợp như vậy:

Tìm cái gì thay thế: Cách này đơn giản là bạn chỉ máy vào vùng midtone để đo sáng thay vì chĩa máy vào thằng ng tuyết chẳng hạn và đo sáng từ đó. Hay nếu bầu trời

quá sáng thì bạn đo sáng vào phần còn lại. Tất nhiên đây chỉ là cách mà bạn đã cho rằng phần còn lại là vùng midtone, cách chính xác hơn mà anh Amateur đã nói từ xưa là dùng bàn tay hoặc gray card. Dùng graycard để gần vật định chụp, cho máy đọc ánh sáng từ đó, ghi nhớ giá trị Fstop và shutter speed, rồi chụp dựa trên 2 giá trị đó.

Lúc chĩa máy vào cái gray card, nhấn nút AE lock, máy sẽ chọn và khoá các giá trị đo được từ cái graycard, nếu ko biết AE lock ở đâu hãy xem lại manual của máy ...

Trong trường hợp bạn ko có cả graycard (lẫn bàn tay) hay bạn cũng chẳng biết đâu là vùng sáng vù midtone thì theo tôi cách tốt nhất là bạn tăng sáng cho vật sáng để giữ cho chúng nó sáng và giảm sáng cho vật tối để cho chúng nó tối (tức là dùng chức năng bù sáng: Exposure compensation hay tăng giảm Fstop hay shutter speed một cách tương ứng)

Bộ đo sáng trong máy:

Thiết bị đo sáng đo ánh sáng phản chiếu từ vật định chụp tuy nhiên thiết bị này cũng đọc và đo theo nhiều kiểu khác nhau.

Center weighted: Đo sáng sẽ đọc ánh sáng ở hầu hết khung hình nhưng favor chủ yếu vào phần trung tâm (vd: sẽ bỏ qua bầu trời rất sáng ở góc trên). Do vậy đo

sáng sẽ lấy trung bình ở phần khá rộng nên phơi sáng của ảnh cũng tương đối tốt ở nhiều trường hợp chụp ngoài trời.

Spot Meter:

Thông thường sẽ có một cái vòng tròn ở giữa trong cái viewfinder chỉ ra đó là khu vực mà thiết bị đo sáng sẽ đo. Kiểu đo sáng này thích hợp khi mà bạn muốn đo sáng trong một khu vực nhỏ vd như mặt trăng bé bị ngược sáng hay graycard.

Evaluative (hay multizone hay matrix ...):

Đo sáng đánh giá các mẫu ánh sáng trong khung hình và thiết lập thông số bằng AI (thông minh nhân tạo) Vd: chế độ này sẽ bỏ qua vùng cực sáng ở trong tấm hình và chỉ tính sáng ở phần còn lại. Thông thường, chế độ này cho đo sáng chính xác hơn chế độ centerweighted khi bấm nhanh. Các cameras ngày nay đo rất chính xác và biết tự động bù sáng ở chế độ này.

Bracketing Exposure:

Là gì? Là bấm cùng một cảnh 3 tấm khác nhau với mỗi tấm ảnh một mức độ sáng tối khác nhau. Thiết lập chế độ này, có thể chuyển từ 1/3, 1/2 , 1 stop ... và chỉ việc xạch xạch xạch...

Cuối cùng, có vài thiết bị đo sáng ngoài, bạn có thể mua và xài thử chơi nếu thích. Trên đây là cơ bản về đo sáng mà tôi được biết, mong các bác nào có kinh nghiệm thêm thất bổ sung phần nâng cao cho mọi ng cùng học hỏi.